

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Педагогічний факультет
Кафедра соціальної роботи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор

Набока О.Г.

Набока О.Г.

«30» серпня 2021 р.

«ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ СТАТИСТИКИ»
підготовки здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності 232 Соціальне забезпечення
за освітньо-професійною програмою «Соціальне забезпечення»
мова навчання українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробник:

Трубник І. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Рецензенти:

Панасенко Е. А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «ДДПУ»

Співак Я. О., доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

 С.В. Коношенко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Керівник групи забезпечення

 С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

30 серпня 2021 р. протокол №1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	4-й	4-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 5 самостійної роботи студента – 7	28 год.	8 год.
	Практичні	
	34 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	88 год.	136 год.
	Вид контролю: екзамен	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи соціальної статистики» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними основами соціальної статистики, формування практичних навичок кількісної оцінки якості соціальних явищ та процесів, які відбуваються у регіоні та країні.

2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Основи соціальної статистики»

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (за ЗК-3 ОП)</p> <p>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (за ЗК-9 ОП)</p> <p>Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (за ЗК-10 ОП)</p> <p>Здатність до планування та реалізації заходів з проведення</p>	<p>Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення (за ПРН-2 ОП)</p> <p>Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження (за ПРН-3 ОП)</p> <p>Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення (за ПРН-4 ОП)</p> <p>Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку,</p>	<p>Метод проблемного викладення матеріалу, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, кейс-метод, метод проєктів, створення ситуацій зацікавленості, аналіз статистичних звітів та іншої</p>	<p>Усний фронтальний контроль, письмовий індивідуальний контроль, тестування, метод самоконтролю, екзамен.</p>

моніторингу і інспектування (за ФК-9 ОП) Здатність оцінювання якості соціальних послуг (за ФК-11 ОП)	наслідки, соціальний стан певних категорій населення (за ПРН-11 ОП) Аналізувати та оцінювати рівень матеріально- економічного захисту різних категорій населення (за ПРН-13 ОП)	статистичної документації, метод інтерв'ю, самостійна робота.	
--	---	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1. Теоретичні засади соціальної статистики	11	2	2	7	13	2		11
Тема 2. Населення як об'єкт соціальної статистики	13	2	4	7	15	2	2	11
Тема 3. Освіта як об'єкт соціальної статистики	13	2	4	7	11	-	-	11
Тема 4. Статистика зайнятості та умов праці	11	2	2	7	11	-	-	11
Тема 5. Доходи і витрати населення як об'єкт соціальної статистики	17	4	4	9	17	2	2	13
Тема 6. Соціальне забезпечення та соціальна допомога як об'єкт соціальної статистики	17	4	4	9	17	2	2	13
Тема 7. Охорона здоров'я і медичне обслуговування як об'єкт соціальної статистики	13	2	4	7	11	-	-	11
Тема 8. Житловий фонд та житлово-комунальне обслуговування як об'єкт соціальної статистики	11	2	2	7	11	-	-	11
Тема 9. Природні ресурси як об'єкт соціальної статистики	11	2	2	7	11	-	-	11
Тема 10. Бюджет часу населення та дозвілля як об'єкт соціальної статистики	11	2	2	7	11	-	-	11
Тема 11. Суспільне життя та громадська думка як об'єкт соціальної статистики	11	2	2	7	11	-	-	11
Тема 12. Громадський порядок і безпека як об'єкт соціальної статистики	11	2	2	7	11	-	-	11
Усього	150	28	34	88	150	8	6	136

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Предмет та завдання соціальної статистики	2	2
2	Статистика чисельності й соціальної структури населення	2	2
3	Статистика освіти	2	-
4	Статистика трудових ресурсів, зайнятості та умов праці	2	-
5	Статистика рівня життя населення	4	2
6	Статистика соціального захисту населення	4	2
7	Статистика охорони здоров'я і медичного обслуговування	2	-
8	Статистика житлових умов та житлово-комунального обслуговування	2	-
9	Статистика навколишнього середовища	2	-
10	Статистика бюджету часу населення та дозвілля	2	-
11	Статистика суспільного життя та вивчення громадської думки	2	-
12	Статистика громадського порядку і безпеки	2	-
	Усього:	28	8

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Суть та загальні положення соціальної статистики	2	-
2	Соціальна система та її складові	4	2
3	Соціальна мобільність	4	-
4	Сім'ї та домогосподарства	2	-

5	Зайнятість і умови праці	4	2
6	Статистика рівня життя населення	4	2
7	Статистика умов життя населення	4	-
8	Статистика здоров'я населення та діяльності мережі закладів охорони здоров'я	2	-
9	Статистика соціальних послуг	2	-
10	Статистика способу та якості життя населення	2	-
11	Статистика громадського порядку і безпеки	2	-
12	Вивчення документації державного відділу статистики	2	-
	Усього:	34	6

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Теоретичні засади соціальної статистики	7	11
2	Населення як об'єкт соціальної статистики	7	11
3	Освіта як об'єкт соціальної статистики	7	11
4	Статистика зайнятості та умов праці	7	11
5	Доходи і витрати населення як об'єкт соціальної статистики	9	13
6	Соціальне забезпечення та соціальна допомога як об'єкт соціальної статистики	9	13
7	Охорона здоров'я і медичне обслуговування як об'єкт соціальної статистики	7	11
8	Житловий фонд та житлово-комунальне обслуговування як об'єкт соціальної статистики	7	11
9	Природні ресурси як об'єкт соціальної статистики	7	11
10	Бюджет часу населення та дозвілля як об'єкт соціальної статистики	7	11
11	Суспільне життя та громадська думка як об'єкт соціальної статистики	7	11
12	Громадський порядок і безпека як об'єкт соціальної	7	11

	статистики		
	Усього	88	136

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання здобувачів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекційні, практичні) та самостійної роботи. Для здобувачів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Оцінювання результатів навчання здобувачів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,5 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції (0,5 балів).

Відповідь на *практичному занятті* оцінюється за наступними критеріями:

2 бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

1 бал - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

0,5 балів - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 52 б. (денна форма навчання) та 90 б. (заочна форма навчання).

Результати поточного контролю рівня знань здобувачів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем наприкінці кожного заняття до відома всіх здобувачів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За накопичувальною	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків

100-бальною шкалою		
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно», крок шкали – 1. При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, за відсутності пропусків занять із усіх дисциплін семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань із відповідної дисципліни;

– допущені до складання екзамену (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min

T 1	1	0,5	2	0,5	4	1
T 2	1	0,5	4	1	4	1
T 3	1	0,5	4	1	4	1
T 4	1	0,5	2	0,5	4	1
T 5	2	1	4	1	6	2
T 6	2	1	4	1	6	2
T 7	1	0,5	4	1	4	1
T 8	1	0,5	2	0,5	4	1
T 9	1	0,5	2	0,5	4	1
T 10	1	0,5	2	0,5	4	1
T 11	1	0,5	2	0,5	4	1
T 12	1	0,5	2	0,5	4	1
Разом	14	7	34	8,5	52	16

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T 1	1	0,5	-	-	7	1
T 2	1	0,5	2	0,5	7	1
T 3	-	-	-	-	7	1
T 4	-	-	-	-	7	1
T 5	1	0,5	2	0,5	10	2
T 6	1	0,5	2	0,5	10	2
T 7	-	-	-	-	7	1
T 8	-	-	-	-	7	1
T 9	-	-	-	-	7	1
T 10	-	-	-	-	7	1
T 11	-	-	-	-	7	1
T 12	-	-	-	-	7	1
Разом	4	2	6	3	90	14

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для поточного та підсумкового контролю, екзамен, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань.

Перелік екзаменаційних питань

1. Предмет, об'єкт та завдання соціальної статистики.
2. Місце соціальної статистики в системі наукових досліджень сучасних соціально-економічних процесів, взаємозв'язок з іншими науками та навчальними дисциплінами.

3. Система показників: ієрархічна структура, набори індикаторів, інтегральні й узагальнюючі показники.
4. Методологія визначення індексу людського розвитку.
5. Джерела інформації: перепис населення, офіційна статистична звітність, вибіркові обстеження (принципи організації, особливості збору інформації та її якість).
6. Основні класифікації та групування.
7. Сучасна організація статистики в Україні.
8. Взаємозв'язок демографічних та соціальних процесів.
9. Показники чисельності, руху та складу населення.
10. Соціальна стратифікація: поняття і принципи стратифікації, моделі стратифікації, особливості та наслідки соціальної стратифікації в сучасній Україні.
11. Соціальна мобільність: сутність, показники, методи вивчення.
12. Соціальне значення освіти в суспільстві згідно з концепцією людського розвитку.
13. Показники стану та діяльності системи освіти.
14. Узагальнюючі показники рівня освіти населення, методи їх обчислення.
15. Соціально-економічна нормаль як інструмент оцінки ефективності розвитку галузей соціальної сфери.
16. Система показників та джерела інформації статистики трудових ресурсів, зайнятості та умов праці.
17. Методи статистичного вивчення економічної активності населення, зайнятості і безробіття: динаміка й структура зайнятості; аналіз причин, поширеності та тривалості безробіття.
18. Соціальні наслідки формування ринку праці.
19. Поняття про рівень життя населення та його складові.
20. Домогосподарство як об'єкт дослідження рівня життя населення.
21. Доходи: структура, джерела, диференціація населення.
22. Соціальні гарантії: прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата і мінімальна пенсія.
23. Аналіз структури витрат та споживання населення, а також факторів, що на них впливають.
24. Інтегральні показники споживання матеріальних благ і послуг.
25. Бідність: сутність явища та його соціальні наслідки, система показників бідності й методика їх розрахунку.
26. Роль статистики в розробці та реалізації програм подолання бідності в Україні.
27. Система показників модельного набору індикаторів рівня життя.
28. Поняття соціального захисту, його основні види.
29. Завдання статистичного вивчення соціального захисту населення, система показників та методика їх розрахунку.
30. Поняття здоров'я населення, його основні аспекти.
31. Здоров'я населення як соціальна категорія.
32. Система показників здоров'я населення, методи їх розрахунку.

33. Статистичне вивчення впливу на здоров'я населення соціально-економічних факторів.
34. Аналіз мережі охорони здоров'я: стан та розвиток, економічна (господарська) діяльність, ефективність та якість медичного обслуговування.
35. Основні поняття житла та житлових умов, соціальні значення цих факторів.
36. Система показників вивчення житлових умов та житлово-комунального обслуговування та методика їх розрахунку.
37. Поняття навколишнього середовища та завдання його статистичного вивчення.
38. Система показників, методика їх розрахунку: оцінка якості водних ресурсів, стану атмосфери, ґрунтів, комплексна статистична оцінка якості навколишнього середовища.
39. Поняття соціального часу.
40. Соціальний час як характеристика існування, функціонування і розвитку суспільства.
41. Бюджет часу: основні класифікації, система показників, методика їх розрахунку.
42. Шкали виміру, що використовуються під час вивчення суспільної думки.
43. Методологічні підходи до статистичного аналізу суспільної думки: збір інформації, контент-аналіз, попереднє опрацювання даних, принципи одержання узагальнюючих характеристик суспільної думки.
44. Особливості застосування статистичних методів, перевірки гіпотез та оцінювання взаємозв'язків при вивченні суспільної думки.
45. Основні поняття, завдання й джерела інформації статистики громадського порядку і безпеки.
46. Класифікації та групування, система показників вивчення правопорушень і правопорушників, методика їх розрахунку.
47. Вивчення взаємозв'язків правопорушень з іншими соціальними явищами.
48. Статистичне оцінювання характеристики роботи правоохоронних органів.

7. Рекомендована література

Основна:

1. Загальна теорія статистики: підручник / Ткач Є. І., Сторожук В. П. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 442 с.
2. Кремень В. М., Кремень О. І. Фінансова статистика. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 368 с.
3. Мармоза А. Т. Економічна статистика: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 602 с.
4. Опря А. Т. Статистика. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 536 с.
5. Основи соціальної статистики: курс лекцій / упоряд. І. В. Трубник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 138 с.
6. Соціальна статистка. Конспект лекцій для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 054 «Соціологія» / Укладач А. В. Хмелюк. Кам'янське: ДДТУ, 2020. 155 с.

7. Хмелюк А.В. Статистична оцінка купівельної спроможності соціальних стандартів в Україні. Економічний аналіз. Тернопіль 2018. Том 28, №3. С.116-122.

Допоміжна:

1. Демографічна та соціальна статистика / Доходи та умови життя. Київ: Державна служба статистики України, 2018. 25 с.
2. Економічна активність населення України. Статистичний збірник. Київ: Державна служба статистики України, 2018. 201 с.
3. Заклади культури, мистецтва, фізкультури та спорту України. Статистичний бюлетень. Київ: Державна служба статистики України, 2018. 106 с.
4. Захожай В. Б., Федорченко В. С., Михайленко О. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Соціальна статистика» (для бакалаврів). Київ: ПрАТ «ВНЗ «МАУП», ДП «Видавничий дім «Персонал». 2018. 28 с.
5. Соціальний захист населення України. Статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2018. 113 с.
6. Соціально-демографічні характеристики домогосподарств України у 2018 році. Статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2018. 87 с.
7. Статистичний щорічник України.
8. Цімошинська О.В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Соціальна і демографічна статистика» (для бакалаврів). Київ: ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2018. 16 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. www.sau.kiev.ua – офіційний сайт соціологічної асоціації України (устав САУ, кодекс професійної етики соціолога, указ президента про розвиток соціологічної науки).
2. www.useps.org – офіційний сайт українського центру економічних та політичних досліджень ім. Разумкова (представлені результати досліджень, діаграми, кількісні показники, наводяться дані порівняльних досліджень).
3. www.socis.kiev.ua – сайт центру соціальних та маркетингових досліджень (Київ), викладено багатий емпіричний матеріал (результати соціологічних досліджень, публікації центру, статистичні дані).
4. Сайт Державної служби статистики України. Режим доступу : [www. ukrstat.gov. ua](http://www.ukrstat.gov.ua).

9. Посилання на дистанційний курс

Сторінка курсу в Moodle : <http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=436>